

Sygn. akt SDI 22/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala (sprawozdawca)

SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Anna Kuras

przy udziale Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego Marka
Woźniaka,

w sprawie **prokuratora B. S.**,

uniewinnionej od popełnienia czynu z art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985
r. o Prokuraturze (t.j. Dz.U. z 2011 r., nr 270, poz. 1599 ze zm.) w zw. z art. 4 § 1
k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie w dniu 6 czerwca 2018 r.

kasacji wniesionej przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora
Generalnego dla [...] okręgu regionalnego

od orzeczenia Odwoławczego Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze
Generalnym z dnia 20 grudnia 2017 r., sygn. akt PK I OSD. [...],

zmieniającego orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z
dnia 15 września 2017 r., sygn. akt I SD [...],

**uchyla zaskarżone orzeczenie i sprawę przekazuje Sądowi
Najwyższemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie Ap I K [...] Rzecznik Dyscyplinarny w Prokuraturze Apelacyjnej w [...], wykonując polecenie Prokuratora Apelacyjnego w [...] wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie B. S. – prokuratora Prokuratury Rejonowej we W. o to, że:

1. w toku nadzorowanego postępowania przygotowawczego o sygn. 1 Ds. [...] wymienionej jednostki, w dniu 22 września 2014 r. wydała niezasadne postanowienia o przeszukaniu siedziby Głównego Inspektora [...] w W. oraz siedziby [...] Wojewódzkiego Inspektora [...] w B., które zostały przeprowadzone przez funkcjonariuszy Policji u tych podmiotów w nieprawidłowy sposób – czym w sposób oczywisty i rażąco naruszyła dyspozycję art. 219 § 1 k.p.k., tj. o przewinienie dyscyplinarne z art. 66 ust. 1 ustawy o prokuraturze,
2. w dniu 4 lutego 2015 r., nie będąc już referentem sprawy o sygn. 1 Ds. [...], sporządziła pismo adresowane do adwokata J. N. pełnomocnika pokrzywdzonego w tej sprawie, w którym zawarła nieprawdziwe informacje o okolicznościach, w których doszło do wyłączenia jej od nadzorowania tego postępowania, mające charakter pomówienia przełożonych służbowych o niegodne i nieetyczne postępowanie, a nadto zawarła pomówienie Głównego i Wojewódzkiego Inspektora [...] o kierowanie się w prowadzonych przez te podmioty postępowaniach administracyjnych „żądzą pieniądza”, czym uchybiła godności sprawowanego urzędu, tj. o przewinienie dyscyplinarne z art. 66 ust. 1 ustawy o prokuraturze,

Postanowieniem z dnia 22 kwietnia 2016 r., RP I RD [...] prokurator wykonujący zadania zastępcy rzecznika dyscyplinarnego w Prokuraturze Regionalnej w [...], działając na podstawie art. 154 § 2 ustawy z 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze, postanowił odmówić wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wobec B. S. – prokuratora Prokuratury Rejonowej we W. w sprawie wydania w toku nadzorowanego postępowania przygotowawczego o sygn. 1 Ds. [...] Prokuratury Rejonowej we W. w dniu 22 września 2014 r. niezasadnych postanowień o przeszukaniu siedziby Głównego Inspektora [...] w W. oraz siedziby [...]

Wojewódzkiego Inspektora [...] w B., które to czynności procesowe zostały przeprowadzone w wymienionych instytucjach przez funkcjonariuszy Policji z udziałem pełnomocnika podmiotu pokrzywdzonego adwokata J. N. - tj. w sprawie oczywistej i rażącej obrazy art. 217 k.p.k. i art. 227 § 1 k.p.k. - wobec stwierdzenia, iż czyn nie zawiera znamion przewinienia dyscyplinarnego.

Postanowieniem z dnia 22 kwietnia 2016 r., RP I RD [...], Prokurator Regionalny w [...], działając na podstawie art. 149 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. ustawy - Prawo o prokuraturze, postanowił wymierzyć B. S. – prokuratorowi Prokuratury Rejonowej we W. karę porządkową upomnienia za to, że w dniu 4 lutego 2015 r., nie będąc już referentem sprawy o sygn. 1 Ds. [...] Prokuratury Rejonowej we W., sporządziła pismo adresowane do adwokata J. N. - pełnomocnika pokrzywdzonego w tej sprawie, w którym zawarła nieprawdziwe informacje o okolicznościach, w których doszło do wyłączenia jej od nadzorowania tego postępowania, mające charakter pomówienia przełożonych służbowych o niegodne i nieetyczne postępowanie, a nadto zawarła pomówienie Głównego Inspektora [...] i [...] Wojewódzkiego Inspektora [...] o kierowanie się w prowadzonych przez te podmioty postępowaniach administracyjnych dot. tzw. odwróconego łańcucha sprzedaży „żądzą pieniądza”, naruszając w ten sposób postanowienia zawarte w § 2 pkt 1,2,3,6, 7 Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Prokuratorów – czym uchybiła godności sprawowanego urzędu, a tym samym dopuściła się przewinienia dyscyplinarnego mniejszej wagi, przewidzianego w art. 149 § 1 ustawy - Prawo o prokuraturze.

Od postanowienia Prokuratora Regionalnego w [...] z dnia 22 kwietnia 2016 r. obrońca B. S. wniósł sprzeciw domagając się uchylenia kary porządkowej upomnienia i umorzenia postępowania.

Postanowieniem z dnia 17 czerwca 2016 r. PK I RD [...] Prokurator Krajowy na podstawie art. 149 § 4 w zw. z art. 31 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. ustawy - Prawo o prokuraturze:

- w punkcie 1. nie uwzględnił sprzeciwu i uchylił zaskarżone postanowienia Prokuratora Regionalnego w [...] z dnia 22 kwietnia 2016 r., sygn. akt RP I RD [...], o wymierzeniu prokuratorowi B. S. kary porządkowej upomnienia;

- w punkcie 2. sprawę przekazał za pośrednictwem Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego do rozpoznania Sądowi Dyscyplinarnemu dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym.

Orzeczeniem z dnia 15 września 2017 r., sygn. akt I SD. [...] Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym, w sprawie prokuratora Prokuratury Rejonowej we [...] – B. S. obwinionej o popełnienie przewinienia służbowego określonego w art. 149 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze, uznał B. S. za winną tego, że w dniu 4 lutego 2015 r., nie będąc referentem sprawy o sygn. 1 Ds. [...] Prokuratury Rejonowej we W., sporządziła w tej sprawie pismo adresowane do adwokata J. N. - pełnomocnika pokrzywdzonego w tym postępowaniu, w którym zawarła informacje o odsunięciu jej od prowadzenia postępowania „w sposób brutalny i cyniczny”, podczas gdy sama złożyła wniosek o wyłączenie jej od prowadzenia tego postępowania, a nadto zawarła pomówienie Głównego Inspektora [...] i [...] Wojewódzkiego Inspektora [...] o kierowaniu się w prowadzonych przez te podmioty postępowaniach administracyjnych dot. tzw. odwróconego łańcucha sprzedaży „żądzą pieniądza”, czym uchybiła godności sprawowanego urzędu, a tym samym dopuściła się przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (tekst jedn. Dz.U. z 2011 r., Nr 270, poz.1599 ze zm.) w zw. z art. 4 § 1 k.k. i wymierzył obwinionej karę dyscyplinarną upomnienia, a na podstawie art. 84 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (tekst jedn. Dz.U. z 2011 r., Nr 270, poz.1599 ze zm.) kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Od powyższego orzeczenia odwołanie wywiódł obrońca obwinionej, który zaskarżył je w całości na korzyść obwinionej zarzucając mu:

- I. obrazę przepisów prawa procesowego art. 147 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (t.j. Dz.U.2017.1767) polegającą na wydaniu orzeczenia, pomimo że sąd był nienależycie obsadzony z

uwagi na brak w jego składzie przynajmniej jednego prokuratora z jednostki organizacyjnej prokuratury równorzędnej do tej, w której obwiniona pełniła służbę lub wykonywała czynności służbowe w chwili czynu, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w dyspozycji art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

oraz na zasadzie art. art. 427 § 2 k.p.k. i 438 pkt 2 k.p.k.

- II. obrazę przepisów prawa materialnego- art. 66 ust. 1 ustawy o prokuraturze (Dz. U. z 2011 r., poz. 270, Nr 1599) poprzez bezzasadne uznanie, iż samo sporządzenie i zaadresowanie przez obwinioną pisma z dnia 4.02.2015 r. do adw. J. N. może stanowić o uchybieniu przez B. S. godności sprawowanego urzędu prokuratora;
- III. obrazę przepisów prawa procesowego art. 413 § 1 pkt 5 i 6 k.p.k. w zw. z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo o prokuraturze (t.j. Dz.U.2017 poz. 1767), która miała wpływ na treść orzeczenia, polegającą na braku obligatoryjnych elementów orzeczenia, o jakich mowa w treści ww. przepisów, tj. niewskazaniu w sentencji orzeczenia naruszenia jakich konkretnie przepisów prawa materialnego dopuściła się B. S. poprzez to, iż sporządziła pismo adresowane do adw. J. N. z dnia 4.02.2015 r., w którym zawarła informacje o okolicznościach, w których doszło do wyłączenia jej od nadzorowania tego postępowania, mające charakter pomówienia przełożonych służbowych o niegodne i nieetyczne postępowanie, a nadto zawarła pomówienie Głównego Inspektora [...] i [...] Wojewódzkiego Inspektora [...] o kierowanie się w prowadzonych przez te podmioty postępowaniach administracyjnych dot. tzw. odwróconego łańcucha sprzedaży „żądzą pieniądza, czym uchybiła godności sprawowanego urzędu i dopuściła się popełnienia deliktu z art. 66 ust. 1 ustawy o prokuraturze;
- IV. obrazę przepisów prawa procesowego art. 167 k.p.k., która miała wpływ na treść orzeczenia, a polegającą na zaniechaniu przesłuchania w charakterze świadka P. S. na okoliczność działań i czynności podejmowanych przez przełożonych w stosunku do B. S. oraz

prowadzonych przez nią spraw o sygn. 1 Ds. [...] i 1 Ds. [...] oraz kontaktów w tej sprawie z Prokuratorem Rejonowym P. S. i z Prokuratorem Okręgowym J. S., a w konsekwencji niewyjaśnienie okoliczności, w których doszło do wyłączenia obwinionej od prowadzenia ww. spraw;

- V. obrazę przepisów prawa procesowego - art. 167 k.p.k., która miała wpływ na treść orzeczenia, a polegającą na zaniechaniu przesłuchania w charakterze świadka J. S. na okoliczność działań i czynności podejmowanych przez przełożonych w stosunku do B. S. i prowadzonych przez nią spraw o sygn. 1 Ds. [...] i 1 Ds. [...] oraz kontaktów w tej sprawie z Prokuratorem Rejonowym P. S. i Prokuratorem Okręgowym W. J. S., a w konsekwencji niewyjaśnienie okoliczności, w których doszło do zaprzestania prowadzenia przez obwinioną ww. spraw;
- VI. obrazę przepisów prawa procesowego - art. 167 k.p.k., która miała wpływ na treść orzeczenia, a polegającą na zaniechaniu przesłuchania w charakterze świadka J. N. na okoliczności, w jakich otrzymał pismo od B. S. z dnia 4.02.2015 r., czy udostępniał to pismo innym podmiotom i instytucjom, a jeśli tak to w związku z jakimi postępowaniami, a w konsekwencji zaniechanie ustalenia czy obwiniona dopuściła się popełnienia zarzucanego jej deliktu, w szczególności w postaci zapoznania się z treścią pisma przez osoby trzecie;
- VII. obrazę przepisów prawa procesowego - art. 167 k.p.k., która miała wpływ na treść orzeczenia, a polegającą na zaniechaniu przesłuchania w charakterze świadków J. N., B. W., X. Y. na okoliczności dotyczące przebiegu postępowania prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową we W. za sygn. akt 1 Ds. [...] oraz wpływ przełożonych na przebieg tego postępowania i jego wynik z uwagi na uznanie, iż ww. wnioski dowodowe nie mają znaczenia dla sprawy w sytuacji, gdy prawidłowo ustalony stan faktyczny i prawny musi prowadzić do odmiennych wniosków;
- VIII. obrazę przepisów prawa procesowego - art. 171 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze w zw. z art. 377 § 3 k.p.k. w zw. z art. 117 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 175 § 1 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. oraz art. 374 § 1 k.p.k. w zw.

z art. 399 § 2 k.p.k., która miała wpływ na treść orzeczenia polegającą na nieuzasadnionym uznaniu, iż obwiniona mogła bez trudu stawić się na terminie rozprawy w dniu 15 września 2017 r., pomimo, iż przebywała na uprzednio zaplanowanym urlopie wypoczynkowym, w trakcie którego przebywała z rodziną na wyjazdach krajowym i zagranicznym, skutkiem czego pozbawiona została możliwości złożenia wyjaśnień w toku przewodu sądowego po uprzedzeniu o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu, w sytuacji, gdy usprawiedliwiła ona nieobecność, chciała skorzystać z prawa do brania udziału w rozprawie;

- IX. obrazę przepisów prawa procesowego- art. 434 k.p.k., mającą wpływ na treść orzeczenia, polegającą na wymierzeniu obwinionej kary surowszej niż uprzednio, pomimo, iż nie został złożony na jej niekorzyść środek odwoławczy, a w konsekwencji doszło do pogorszenia sytuacji B. S., co stanowi naruszenie zasady zakazu *reformationis in peius*.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Dyscyplinarnemu przy Prokuratorze Generalnym do ponownego rozpoznania.

Orzeczeniem z dnia 20 grudnia 2017 r., sygn. akt PK I OSD. [...] Odwoławczy Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym zmienił orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym z dnia 15 września 2017 r. sygn. akt I SD.[...] w ten sposób, że uniewinnił prokurator B. S. od popełnienia przypisanego jej deliktu dyscyplinarnego, a na podstawie art. 171 pkt 1 ustawy z dnia 28.01.2018 r. - Prawo o prokuraturze oraz art. 632 pkt 2 k.p.k. kosztami postępowania dyscyplinarnego obciążył Skarb Państwa.

Od powyższego orzeczenia kasację wywiodła zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego, który zaskarżyła je w całości, na niekorzyść obwinionej B. S., zarzucając mu rażącą obrazę przepisu art. 66 ust. 1 ustawy o prokuraturze polegającą na niezasadnym uznaniu, że objęte zarzutem dyscyplinarnym zachowanie prokurator B. S. – polegające na sporządzeniu pisma z dnia 4 lutego 2015 r. adresowanego do adwokata J. N., o niebudzącej wątpliwości negatywnej treści – nie wyczerpuje znamion przewinienia służbowego w postaci uchybienia godności urzędu, w

sytuacji, gdy całokształt poczynionych w sprawie ustaleń, wskazuje jednoznacznie na popełnienie przez obwinioną przypisanego jej orzeczeniem Sądu Dyscyplinarnego z 15 września 2017 r., PK I SD [...] deliktu dyscyplinarnego.

Podnosząc powyższe, skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia Odwoławczego Sądu Dyscyplinarnego dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna i w konsekwencji musiała skutkować uchyleniem zaskarżonego orzeczenia i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Przekonanie o konieczności uniewinnienia obwinionej, sąd odwoławczy oparł bowiem wyłącznie na analizie zarzutu podniesionego w punkcie II. odwołania obrońcy obwinionej, którego rozpoznanie, stosownie do treści art. 436 k.p.k., sąd ten uznał za wystarczające do wydania rozstrzygnięcia.

Dokonana przez organ *ad quem* ocena wskazanego wyżej zarzutu była jednak błędna, co z kolei przesądziło o wadliwości zarówno zaskarżonego kasacją orzeczenia, jak i poprzedzającej jego wydanie decyzji o ograniczeniu rozpoznania środka odwoławczego wyłącznie do tego zarzutu.

Przed przystąpieniem do szczegółowych rozważań w powyższym przedmiocie, należy jednak poczynić kilka uwag na temat, zawartych w zwyczajnym środku zaskarżenia, twierdzeń o rzekomym dotknięciu orzeczenia pierwszoinstancyjnego uchybieniem stanowiącym bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. I tę kwestię organ odwoławczy pozostawił bowiem poza zakresem swoich analiz, co należy uznać za błąd, gdyż uznanie owego zarzutu za zasadny spowodowałoby konieczność wydania orzeczenia o charakterze kasatoryjnym. Sąd *ad quem* zobligowany był zatem rozstrzygnąć to zagadnienie w pierwszej kolejności i - stosownie do treści art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 1767) - dać temu wyraz w uzasadnieniu swego orzeczenia.

Mając jednak na uwadze fakt, że wspomniany zarzut należy uznać za całkowicie chybiony, nierozpoznanie go, choć błędne, nie miało wpływu na treść analizowanego orzeczenia zaskarżonego kasacją. O ile bowiem można zgodzić się ze skarżącym, że zgodnie z art. 147 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze, w brzmieniu obowiązującym do dnia 2 kwietnia 2018 r., w składzie sądu dyscyplinarnego musiał zasiadać przynajmniej jeden prokurator z jednostki organizacyjnej prokuratury równorzędnej do tej, w której obwiniony pełnił służbę lub wykonywał czynności służbowe w chwili czynu, o tyle należy zakwestionować jego stanowisko, że z chwilą delegowania do innej jednostki organizacyjnej prokuratury, prokurator staje się prokuratorem tej jednostki, a przestaje być prokuratorem jednostki, z której został delegowany. Tego rodzaju wnioskowanie pozostaje w ewidentnej sprzeczności z treścią przepisów ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze. I tak np. art. 33 § 1 tej ustawy wyraźnie odróżnia prokuratora danej jednostki od prokuratora do niej delegowanego stanowiąc, że *prokuratorem nadrzędnym jest prokurator kierujący jednostką organizacyjną prokuratury wyższego stopnia, a także prokurator tej jednostki lub prokurator delegowany do niej w zakresie zleconych mu czynności*. Przepisem, który wyraźnie wskazuje, że prokurator delegowany nadal jest uważany za pełniącego służbę w jednostce macierzystej jest natomiast art. 109 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze, który stanowi, że *jeżeli delegowanie następuje do innej miejscowości niż miejscowość będąca siedzibą jednostki organizacyjnej prokuratury, w której prokurator pełni służbę, niebędącej miejscem jego stałego zamieszkania, prokuratorowi delegowanemu w okresie delegowania, jako pracownikowi w podróży służbowej, przysługują następujące należności, rekompensujące niedogodności wynikające z delegowania poza stałe miejsce pełnienia służby (...)*.

Konkludując należy zatem stwierdzić, że delegowanie prokuratora Prokuratury Rejonowej w B. P. K. B. z dniem 27 lipca 2017 r. do Prokuratury Regionalnej w B. nie spowodowało, że skład sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji przestał odpowiadać wymogom z art. 147 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o Prokuraturze, mimo że, poza wyżej wymienionym, w skład sądu

dyscyplinarnego wchodzili prokurator Prokuratury Regionalnej w [...] i prokurator Prokuratury Krajowej.

Przechodząc natomiast do głównego wątku, związanego z dokonaną przez sąd drugiej instancji oceną zarzutu podniesionego w punkcie II. odwołania, stwierdzić należy, że konstatacja sądu odwoławczego, iż w opisie czynu przypisanego obwinionej brakuje koniecznego - z perspektywy możliwości zakwalifikowania jej zachowania jako przewinienia dyscyplinarnego z art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (t.j. Dz.U. z 2011 r., Nr 270, poz.1599 ze zm.) - znamienia, wskazującego na wysłanie tego pisma lub innego zadysponowania nim przez obwinioną, jest błędna i oparta na mało wnikliwej analizie opisu tego czynu.

W powyższym kontekście podkreślenia wymaga, że sąd odwoławczy stwierdził, iż z opisu czynu przypisanego B. S. wynika, że obwiniona jedynie sporządziła pismo, a – w ocenie tego organu – samo sporządzenie pisma nie jest ani złamaniem przepisów prawa ani uchybieniem godności sprawowanego urzędu. Słowo sporządziła nie zawiera bowiem „w swoim desygnacie woli przekazania dalej, nadania biegu, wysłania. Autor sporządzonego przez siebie pisma, przed tym jak zostanie ono zadysponowane, w każdej chwili może je zniszczyć lub po prostu pozostawić dla siebie” (k. 508). Z dalszych wywodów uzasadnienia orzeczenia instancji *ad quem* wynika nadto, że odmiennie należałoby ocenić sytuację, w której opis czynu wskazywałby, że obwiniona skierowała przedmiotowe pismo do adwokata J. N., a to z uwagi na fakt, iż skierowanie jest wyrazem woli autora by dotarło ono do adresata, by nadano mu bieg. Tego rodzaju zwrotu – w ocenie sądu odwoławczego - opis przypisanego obwinionej czynu jednak nie zawiera. Z uwagi zaś na to, że orzeczenie zaskarżono wyłącznie na korzyść obwinionej, uzupełnienie opisu czynu o ów element nie jest już możliwe. Powyższe doprowadziło organ odwoławczy do konstatacji, że jedynym możliwym rozstrzygnięciem jest zmiana zaskarżonego orzeczenia sądu pierwszej instancji i uniewinnienie obwinionej od zarzucanego jej czynu (k. 508 – 510).

Analiza powyższych rozważań sądu drugiej instancji prowadzi do wniosku, że organ ten albo nie dostrzegł albo nie przywiązał należytej wagi do faktu, iż w opisie przypisanego obwinionej czynu posłużono się zwrotem „sporządziła w tej

sprawie pismo **adresowane** (podkreślenie – SN) do adwokata J. N. - pełnomocnika pokrzywdzonego w tym postępowaniu, w którym zawarła informacje”. Użycie imiesłowu przymiotnikowego „adresowane” ewidentnie wszak wskazuje, że - wbrew temu, co twierdzi sąd odwoławczy - w opisie czynu zamieszczono zwrot, z którego wynika, że obwiniona nie tylko przedmiotowe pismo sporządziła, ale i skierowała je do ww. osoby. Czasownik „adresować” – jeśli odnosi się go do wypowiedzi, czy to ustnej, czy to pisemnej - oznacza wszak tyle co „kierować lub przeznaczać coś do określonej osoby lub grupy osób” (Wielki słownik języka polskiego http://www.wsjp.pl/index.php?id_hasla=34591&id_znaczenia=5091527&l=1&ind=0), „kierować, stosować lub odnosić coś do kogoś” (Słownik języka polskiego PWN, <https://sjp.pwn.pl/szukaj/adresowa%C4%87.html>); „kierować, zwracać coś do kogoś” (Słownik współczesnego języka polskiego. Tom I, pod red. B. Dunaja, Warszawa 1998, s. 3). Nie może zatem budzić wątpliwości, że określenie „adresowane” jest w tym kontekście tożsame znaczeniowo ze słowem „skierowane”. Tym samym zwrot „sporządziła w tej sprawie pismo adresowane do adwokata J. N.” oznacza tyle co „sporządziła w tej sprawie pismo skierowane do adwokata J. N.”. W zakresie znaczeniowym tego zwrotu mieści się zatem okoliczność, od której zaistnienia i wyraźnego wskazania w opisie czynu sąd odwoławczy uzależniał możliwość przypisania obwinionej przewinienia dyscyplinarnego z art. 66 ust. 1 ustawy o prokuraturze, tj. skierowanie przedmiotowego pisma do jego adresata.

Należy również zauważyć, że przy odkodowywaniu rzeczywistego sensu słów użytych w opisie czynu, zawartym w tenorze orzeczenia, nie można pozostać obojętnym na treść uzasadnienia owego orzeczenia. O ile bowiem niedopuszczalne jest konwalidowanie ewidentnych braków tegoż opisu odwoływaniem się do treści uzasadnienia, w którym konieczne, a pominięte w sentencji, elementy opisu czynu zamieszczono, o tyle w pełni uprawnionym jest nawiązywanie do części motywacyjnej orzeczenia w celu doprecyzowania znaczenia zwrotów użytych w tymże opisie. Jedną z podstawowych funkcji uzasadnienia jest wszak funkcja wyjaśniająco-interpretacyjna, obejmująca funkcję dokumentacyjną i ułatwiającą realizację orzeczenia po jego uprawomocnieniu się (zob. P. Hofmański, S. Zabłocki, *Elementy metodyki pracy sędziego w sprawach karnych*, Warszawa 2011, s. 271;

postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 kwietnia 2005 r., SK 48/04, OTK-A 2005, nr 4, poz. 45).

Treść części motywacyjnej orzeczenia sądu pierwszej instancji pozwala zaś na stanowczą konstatację, że organ ten nie miał wątpliwości, że obwiniona nie tylko wskazane wyżej pismo sporządziła, ale i skierowała je do adwokata J. N., do którego ów dokument został wysłany. W uzasadnieniu znalazło się wszak m.in. następujące stwierdzenie „w zakresie oceny przewinienia dyscyplinarnego prokurator B. S., Sąd Dyscyplinarny uznał przede wszystkim, że pismo, którego dotyczy sprawa, w ogóle nie powinno być napisane i wysłane do strony postępowania przygotowawczego, a nadto, że forma i zapisy zawarte w korespondencji skierowanej do adwokata J. N. były nieodpowiednie” (k. 455 v.).

W powyższym kontekście należy także zauważyć, że organ odwoławczy bezpodstawnie zarzuca sądowi pierwszej instancji, że „nie ustalił w sposób niebudzący wątpliwości, w jaki sposób pismo prokurator B. S. z 4.02.2015 r. znalazło się (czy poleciła jego wysłanie pracownikowi sekretariatu, czy też sama je wysłała lub bezpośrednio przekazała) w posiadaniu adw. J. N.” – k. 509. Kwestię tę należy bowiem ocenić jako całkowicie irrelevantną dla możliwości przypisania obwinionej przewinienia dyscyplinarnego z art. 66 ust.1 ustawy o prokuraturze. Z tej perspektywy znaczenie może mieć tylko to, czy pismo trafiło do J. N. z inicjatywy obwinionej, a tę okoliczność sąd pierwszej instancji bezspornie wykazał.

Konkludując trzeba zatem stwierdzić, że na skutek pobieżnej lektury zarówno orzeczenia organu *a quo*, jak i uzasadnienia tego judykatu, sąd drugiej instancji nietrafnie uznał, że wynikający z tych dokumentów stan faktyczny nie pozwala na przypisanie obwinionej przewinienia dyscyplinarnego z art. 66 ust. 1 ustawy o prokuraturze. Należy przy tym zgodzić się z autorką nadzwyczajnego środka zaskarżenia, że opisany wyżej błąd instancji odwoławczej winien być zakwalifikowany jako rażąca obraza przepisu prawa materialnego. Naruszenie prawa materialnego polega wszak na błędnym zastosowaniu lub niezastosowaniu przepisu prawa materialnego, gdy jest to przepis o charakterze stanowczym i najczęściej przybiera postać nieprawidłowej subsumpcji ustalonego stanu faktycznego pod przepis określający znamiona czynu zabronionego. Z naruszeniem przepisu prawa materialnego będziemy mieli do czynienia także wówczas, gdy sąd

nie dokonał subsumpcji prawidłowo ustalonego stanu faktycznego pod dyspozycję normy prawnej wadliwie przyjmując, że ów stan faktyczny nie wyczerpuje ustawowych znamion czynu zabronionego. Bez wątpienia właśnie tego rodzaju uchybienia dopuścił się sąd II instancji uznając, że ustalony przez organ *a quo* stan faktyczny nie pozwala na przypisanie obwinionej przewinienia dyscyplinarnego z art. 66 ust. 1 ustawy o prokuraturze. Okoliczność, że źródłem analizowanej nieprawidłowości było wadliwe zidentyfikowanie tego, co w rzeczywistości ustalił sąd pierwszej instancji, a nie błędna wykładnia powołanego przepisu, nic w tej sytuacji nie zmienia, a w szczególności nie uzasadnia potraktowania przedmiotowego uchybienia jako błędu w ustaleniach faktycznych. Organ *ad quem* nie dokonał wszak zmian w ustalonym przez sąd pierwszej instancji stanie faktycznym, a jedynie nie dostrzegł, że pewna okoliczność, którą uznawał za ważną z perspektywy możliwości pociągnięcia obwinionej do odpowiedzialności dyscyplinarnej, została ustalona. Podobnego rodzaju błędy, kwalifikowane jako obraza prawa materialnego, popełniają nierzadko również sądy pierwszej instancji. W tych przypadkach polegają one z reguły na tym, iż przy dokonywaniu subsumpcji sądy nie biorą pod uwagę określonej okoliczności, którą bezspornie i prawidłowo ustaliły. Najczęściej jest to konsekwencją przeoczenia albo błędnego uznania danej okoliczności za irrelevantną z perspektywy prawnokarnej oceny analizowanego zachowania.

Powyższe wywody nie pozostawiają wątpliwości, że w przedmiotowej sprawie, w postępowaniu odwoławczym, doszło do rażącej obrazy przepisów prawa (art. 163 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze w brzmieniu obowiązującym do dnia 2 kwietnia 2016 r.), a to w konsekwencji musiało skutkować uchyleniem zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Tylko takie rozstrzygnięcie umożliwi sądowi drugiej instancji prawidłowe i pełne rozpoznanie, przy uwzględnieniu wskazań i zapatrywań Sądu Najwyższego, zarzutów podniesionych w odwołaniu obrońcy obwinionej.

Z uwagi na fakt, że w dniu 3 kwietnia 2018 r., w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2018 r., poz. 5) struktura sądów orzekających w postępowaniu dyscyplinarnym, toczącym się na

podstawie ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze, uległa zasadniczym zmianom, jako sąd któremu przekazano sprawę do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym wskazano nie Odwoławczy Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym, ale Sąd Najwyższy. Zgodnie bowiem z aktualnie obowiązującym art. 145 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze, w sprawach dyscyplinarnych prokuratorów w drugiej instancji orzeka Sąd Najwyższy w składzie 2 sędziów Izby Dyscyplinarnej i 1 ławnika Sądu Najwyższego. Natomiast dotychczasowe organy, orzekające w sprawach dyscyplinarnych prokuratorów, zgodnie z art. 122 pkt 13 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, zachowują swą właściwość wyłącznie do czasu zakończenia postępowania w instancji, w której postępowanie to toczyło się w dniu wejścia w życie tej ustawy.

Z wszystkich wyżej omówionych powodów, Sąd Najwyższy orzekł, jak w części dyspozytywnej wyroku.